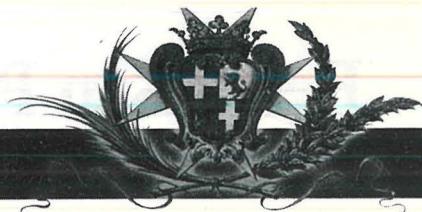

Festa San Publju 2012

Ulied ta' Malta, Ulied il-Fidi.....

San Publju ta' Malta

Kitba ta' Nigel Holland

San Publju fit-teatru Malti

'Il Naufragio di San Paolo in Malta osia La /onversione di San Publio e dell'Isola' ta' Vittorio Gristi huwa l-eqdem dramm magħruf miktub minn Malti u anki ambjentat f'xenarju lokali u huwa kkonfermat li ġie mtella' pubblikament fil-gżira, eżattament fit-Teatro Pubblico, it-Teatru Manoel tal-lum, f'Jannar 1749. Id-dramm, li huwa f'hames atti u b'aktar minn 200 faċċata ta' kitba, tpingi b'mod ħaj il-konverzjoni ta' Publju u tal-popolazzjoni Maltija fi sfond ta' mħabba, għira, intrigu, pnbegħda u t-trijon finali tal-fidi l-ġidida. Filwaqt li bbażat fuq ir-rakkont tal-*Atti*, il-karattri principali tad-dramm, partikolarmen Publju u Teodorica, l-appostlu Pawlu kif ukoll il-qassassin il-kbar paġani qarrieqa, Severo u Taziano kollha joħorgu bħala individwi ta' veru bl-emozzjonijiet, konvinzjonijiet u mumenti ta' dubji tagħhom. Publju, il-prinċep żagħżugħ tal-gżira li jirreferi għal Malta bħala 'il-patria, tant għażiżha għalija', johrog bħala l-eroj ewlieni, wieħed li l-lealta' religjuża tiegħu u d-devvozzjoni ghall-ġid tal-poplu tiegħu fil-bidu jirrenduh kawt li jaċċetta t-tagħlim ta' Pawlu, imma li hu lest li jissagħrifika kollox ladarba isir konvint mill-veraċita' tal-fidi l-ġidida.

Fl-2004 Dr William Zammit ippublika dan id-dramm fi ktieb taht it-titlu ta' **'Il Naufragio di San Paolo in Malta osia La conversione di San Paolo e dell'Isola : opera morale, 1748 : a Maltese eighteenth-century play by Vittorio Gristi'** u minbarra n-noti ta' spjegazzjoni fuq it-test tad-dramm, għamel studju fuq is-sinifikat storiku tiegħu.

Miktub fl-eqqel tal-kontroversja rigward il-lok attwali tan-nawfragju ta' Pawlu, id-dramm kien, essenzjalment, stqarrija patrīottika ta' importanza kbira matul il-perjodu formattiv ta' l-identità nazzjonali Maltija. L-espressjonijiet differenti tal-patrīottiżmu Malti matul dak iż-żmien huma diskussi fil-kuntest ta' tensjonijiet politici li bdew iqumu bejn il-hakkiema u l-mahkuma.

Il-pubblikkazzjoni ta' Zammit aktar minn hekk toħroġ għad-dawl l-kontribuzzjoni ta' Vittorio Gristi favur l-assertiment tal-kuxjenza nazzjonali Maltija taht il-hakma assolutista dejjem tiżdied tal-Ordn ta' San Ģwann.

San Publju fil-filatelija

San Publju kien rappreżentat ukoll diversi drabi f'bolol mahruġa mill-awtoritajiet postali Maltin.

L-iStatwa titulari ta' San Publju meqjuma fil-Knisja Arcipretali tal-Floriana dehret fuq bolol mahruġa f'dati differenti, l-ewwel darba fuq bolla mahruġa fis-6 ta' April, 1926. Reġgħet dehret fuq bolol mahruġa fl-1 ta' Ottubru, 1928, 10 ta' Ottubru, 1930, 17 ta' Frar, 1938 u l-25 ta' Novembru, 1948.

Fis-6 ta' Frar, 1960 u fl-okkażjoni tal-Festi centinarji tal-Miġja ta' San Pawl f'Malta harġu żewġ bolol li fihom jidher Publju, b'wahda minnhom tkun proprio l-Ordinazzjoni Episkopali tiegħu minn San Pawl u l-ohra turih liebes l-iblies pontifikali waqt li San Pawl ikun qed iħalli l-ġzira.

Fis-7 ta' Jannar, 1965, harġet bolla li kienet tiġbor fiha l-Patruni ta' Malta, jiġifieri San Publju, San Pawl u Sant'Agata.

San Publju fil-kitbiet sagri

Huwa ovvju li l-aktar riferenza importanti għal Publju hija fl-*Atti* ta' l-Appostli. F'Kapitlu 28, 1-10 nsibu l-laqgħa tal-Appostlu Pawlu mal-Prinċep Publju u l-ġrajjet li seħħew sakemm Pawlu halla l-ġzira ta' Malta.

Kitba oħra li tirreferi għal San Publju hija l-Omelija (kummentarju), li ġgib in-numru 54, fuq din il-parti tal-*Atti* tal-Appostli, mill-gharef Duttur tal-Knisja San Ģwann Krisostmu.

San Publju fil-letteratura

Ma setax jonqos li l-poeta nazzjonali Dun Karm Psaila ma jħarbix erba' versi fuq San Publju u dan għamlu fi żmien meta kien għadu jikteb l-aktar bit-Taljan.

Is-sunett 'A San Publio' ġie ppublikat fil-'Foglie d'alloro', ġabra ta' poežiji ta' Dun Karm fl-ilsien Taljan, fl-1896. Riferenza oħra għal Publju fl-istess ġabra qiegħda fil-poežija li Dun Karm kiteb f'gieħ l-Isqof ta' Malta Monsinjur Pietro Pace.

Festa San Publju 2012

Ulied ta' Malta, Ulied il-Fidi.....

Publju jinghata prominenza wkoll fil-poema mqassra f'sittax-il kant ta' Vincenzo Belloni (1839-78) minn Carpasio bit-titlu 'San Paolo a Malta' (1875). Din il-poema inkibet minn Belloni tul is-snin li ghadda f'Malta, bejn l-1870-75, u hija mqassma fsittax -il kant li jiffurmaw mijiet ta' ottavi. Hi tagħqida ta' storja, twemmin u fantasja. Fost il-kantijiet insibu - kant VII: Urjel jagħdab għax Publju riesaq lejn il-fidi u kant XVI fejn jaslu messaġgi mis-sema u Publju jinhatar ragħaj tal-ġżira.

San Publju f'pubblikazzjoniet ohra

Ktieb iehor fuq dan il-qaddis huwa 'San Publio, proto-vescovo della chiesa di Malta, e martire. Monografia critica'. CARUANA. Antonio Annetto, pp. 65. Malta, 1896. 4o. Vincenzo Caruana dei Conti Gatto imbagħad kiteb trattat dwar San Publju bit-titlu 'San Publio vescovo e martire nella tradizione dei popoli' (1908). Ktieb li jittratta fuq dittiku ta' San Publju li jinsab fl-Italja huwa 'San Publio in un antico dittico del Museo Nazionale di Firenze' GRECH. Salvatore, pp. 18. Malta, 1910. 8o. ('San Publju f'dittiku antik fil-Mużew Nazzjonali ta' Firenze' Fi żmien ta' qabel it-Tieni ġwerra Dinjija kien hemm drawwa li l-paniġierki li jsiru waqt il-Quddiesa Solenni tal-Festa, li kienu jkunu bit-Taljan, kien jiġu ppubblikati f'kotba. Fost dawn insibu il-ktejjeb 'Panegirico di S. Publio Martire, primo vescovo di Malta, recitato nella chiesa omonima, in Floriana, Malta, il 1 Maggio 1938' ATTARD. Paolo, pp. 31. Valletta, [1938.] 8o. ('Paniġierku ta' S. Publju Martri, l-ewwel isqof ta' Malta, li sar fil-Knisja msemmija għaliex, fil-Floriana, Malta, fl-1 ta' Mejju, 1938').

Il-Liturgija tas-Sighat tal-Festa ta' San Publju ġie ppublikat fi ktejjeb taħt l-isem ta' 'Officium Proprium S. Publpii Principis Melitae' (Liturgia horarum) ('Uffiċċju Propriju ta' S. Publju Prinċep ta' Malta' (Liturgija tas-Sighat), maħruġ mill-Commissio Liturgica Nationalis Melitae (Kummissjoni tal-Liturgija Nazzjonali ta' Malta) fl-1972.

San Publju fil-mužika

Hafna mix-xogħliji mužikali marbuta ma' San Publju huma dawk li huma konnessi mal-liturgija tal-Festa tiegħu. Fl-1844, is-sena li fiha twaqqfet il-Parroċċa tal-Floriana, il-kompożiutor famuż Vincenzo Bugeja, li kien tant popolari fil-Knisja Parrokkjali tal-Floriana, ikkompona l-'Antifona per S.

Publio' magħrufa mill-ewwel vers tagħha bħala 'O Melitae Digna Proles' (O Iben Denn ta' Malta).

Sittax-il sena wara, fl-1860, Bugeja mbagħad ikkompona 'Antifona per San Publio' oħra bl-istess kliem ta' dik preċedenti. Kien jeżisti wkoll 'Inno a San Publio' tas-Surmast Antonio Pace (1878-1950) li kien ukoll Maestro di Cappella tal-Knisja Arcipretali u Parrokkjali ta' San Publju tal-Floriana, minbarra ta' diversi parroċċi oħra.

Il-mužika ta' dan l-inku jidher li hija mitluu għalkemm għadu jeżisti fuq diska bit-tikketta "Eaglephone" li qeqħda fil-pussess tas-Socjetà Filarmonika Vilhena u li kienet għiet irrekordjata fid-dar tad-diski bl-isem ta' "La fonografia nazionale" Milano, f'Milan, l-Italja. L-inku, fuq id-diska, kien ġie interpretat minn Cavaliere (Kavallier) Giuseppe Krismer (1878-1946), tenur Naplitan ta' certa statura, bl-akkumpanjament tal-orkestra. Ghadhom jeżistu santi kbar bir-ritratt ta' San Publju u fuq wara l-kliem ta' dan l-inku taħt it-titlu ta' 'Inno popolare a S. Publio Martire, Primo vescovo di Malta, Nelle feste Centenarie, 125.-1925.*1 (Innu popolari lil San Publju Martri, l-Ewwel isqof ta' Malta, Fil-festi centinarji, 125.-1925). Hemm imniżżejjek ukoll li l-versi tal-inku ġew kkomponuti mid-Dumnikan P. Fr. G. Cremona, S.Th.L.O.P.

Fl-1932 is-Surmast Pace kiteb ukoll antifona lil San Publju li l-mužika tagħha riċentement sabet ruħha lura fl-arkivji tal-Knisja Arcipretali u Parrokkjali tal-Floriana wara li kienet għosfrot minn hemm.

'Messa in onore di San Publio (1918)' kienet fost l-ammont sostanzjali ta' mužika sagra komposta minn Giuseppe Maġri (12.2.1875-23.1.1947). Il-mužika tiegħu issa tagħmel parti mill-Arkivji Mužikali tal-Katidral tal-iMdina.*2 Innu iehor bl-isem 'Innu lil S. Publju' ġie kompost minn Carmelo Pace (17.8.1906-20.5.1993).*3

*1 Ara APPENDIČI II

*2 Schiavone, Michael J., *Dictionary of Maltese biographies, G-Ż, Indipendenza, Malta, 2009*, p. 1061

*3 *Ibid*, p. 1255

San Publju barra minn xtutna

Nairobi, Kenja

Insibu stained glass, riprodotta minn fuq it-titular tal-Knisja Arcipretali ta' San Publju, Floriana,

Festa San Publju 2012

Ulied ta' Malta, Ulied il-Fidi.....

f'kappella f'Nairobi fil-Kenja ddedikata lil San Ģuda Taddew.

Ruma, Italja

Carlo Gimach, arkitett u poeta Malti, kien ġie kkummissionat mill-Kardinal Nuno di Cunha de Attayde, li kien ġie mahtur bhala Kardinal bit-titlu ta' Kardinal-Protettur tal-Knisja Rumana ta' Sant'Anastasja, propriju biex jirrestawra l-knisja ta' Sant'Anastasja (illum il-Bažilika ta' Sant'Anastasja) li kienet fi stat deplorevoli meta nghata l-pusess tagħha. Ir-restawr vast li kien wettaq Gimach fl-1721-22 salva l-knisja minn distruzzjoni totali. Gimach sa ħoloq kappelluni lateralji ġodda u l-aktar haġa interessanti hija li wieħed minn dawn il-kappelluni, mibnija a spejjeż ta' Gimach innifsu, kien iddedikat lil San Ģorg u lil San Publju, San Ģorg ghax kien il-qaddis patrun ta' l-Order of Christ, ta' liema ordni Gimach kien kavallier, u San Publju għax fi kliem Gimach stess kien 'l-isqof u l-konċittadin tiegħi'.

Fil-kappellun iddedikat lilhom jinsab kwadru ta' San Publju u San Ģorg, xogħol ta' Etienne, jew Stefano (kif kien magħruf f'Ruma) Parrocel.*¹

*¹ Ellul, *Proceedings of history Week, 1986*, Malta Historical Society, 1992

Toronto, Kanada

Bħala tifkira tal-75 Anniversarju mit-twaqqif tal-parroċċa Maltija-Kanadiża ta' San Pawl Apostlu, kien deciż li l-ghaxar twieqi l-kbar tal-knisja jsiru *painted stained glass*. Is-suġġett magħżul għalihom kien il-hajja tal-Appostlu San Pawl.

Wieħed mill-episodji tal-hajja ta' San Pawl muri fdawn it-twiegħi huwa l-fejqan ta' missier Publju u fl-istess hin il-konsagrazzjoni ta' Publju bhala l-ewwel Isqof ta' Malta.

It-twiegħi inħadmu minn *Artistic Glass* ta' Toronto, ditta ferm magħrufa fil-Kanada u fl-Amerika għal-xogħol tal-ħgieg.*¹

*¹ Borg, Karm, San Pawl f'Toronto f'*Il-festi tagħna*, Sena 2007, ghadd Nru. 31

APPENDIČI I

KOMPENDJU TA' OGGETTI, KITBIET, OPRI, ETĊ., B'RABTA MA' SAN PUBLJU

FILATELIJA

Statwa ta' San Publju (mahrūga 06.04.1926)

Statwa ta' San Publju (01.10.1928)

Statwa ta' San Publju (10.10.1930)

Statwa ta' San Publju (17.02.1938)

Statwa ta' San Publju (25.11.1948)

Konsagrazzjoni episkopali ta' San Publju (06.02.1960)

San Publju waqt it-tluq ta' San Pawl minn Malta (06.02.1960)

San Publju, San Pawl u Sant'Agata (07.01.1965)

KNEJJES U KAPPELLI

Floriana - Knisja Arċiġretali ta' San Publju

Għasri (fil-konfini, iżda, tal-Parroċċa tal-Għarb) - Kappella ta' San Publju

Rabat, Malta - Knisja ta' San Publju

LETTERATURA

'A San Publio' f'Foglie d'alloro : versi'

'Il Naufragio di San Paolo in Malta osia La conversione di San Paolo e dell-Isola : opera morale, 1748 : a Maltese eighteenth-century play by Vittorio Gristi'

'San Paolo a Malta'

'Tinsiex, Publius, Tinsiex'

PUBBLIKAZZJONIET U KITBIET OHRA

'Officium Proprium S. Pubblii Principis Melitae'

'Panegirico di S. Publio Martire, primo vescovo di Malta, recitato nella chiesa omonima, in Floriana, Malta, il 1 Maggio 1938'

'Publju ta' Malta'

'San Publio, proto-vescovo della chiesa di malta, e martire.'

Monografia critica'

'San Publio in un antico dittico del Museo Nazionale di Firenze'

'San Publio vescovo e martire nella tradizione dei popoli'

'San Publju ta' Malta skond l-ghorrief'

Festa San Publju 2012

Ulied ta' Malta, Ulied il-Fidi.....

PITTURI U XBIHAT OHRA FI KNEJVES U KAPPELLI

Attard, H' - Kwadru li fih hemm San Publju, San Pawl u San Frangisk de Paola fil-Knisja ta' San Pawl Nawfragu.

Birkirkara - Pitturi tal-fejqan ta' missier San Publju u l-ordinazzjoni ta' San Publju fis-saqaf tal-Knisja Filjali San Pawl tal-Wied.

Fontana - Xbieha fl-abside ta' fuq l-orgni fil-Knisja Parrokkjali tal-Qalb ta' Ģesu.

Isla, L-, - Koppla tal-Knisja Arċipretali Kolleġġjata u Bażilika ta' Marija Bambina.

Marsa - Mužajk fil-Knisja Parrokkjali tas-Santissima Trinita'.

Mdina - Il-Martirju ta' San Publju fil-Katidral Metropolitan.

Mellieħa - Kwadru li juri lil San Pawl qed jikkonsagra lil San Publju bhala l-Ewwel Isqof ta' Malta fil-Knisja Parrokkjali ta' Maria Bambina.

- Kwadru li juri lil San Pawl qed isellem lil San Publju qabel it-tluq tiegħu minn Malta fis-Santwarju tal-Madonna tal-Mellieħa.

Mgarr (Malta) - Kwadru flimkien ma' San Pawl u Sant'Agata fil-Knisja Parrokkjali ta' Santa Marija

Mqabba - Kwadru li juri l-konsagrazzjoni ta' San Publju bhala isqof minn San Pawl fil-Knisja Parrokkjali ta' Marija Assunta

Msida - Pittura fil-lunetti ta' taht il-koppla tal-Knisja tal-iMsida.

Munxar - Ġrajjiet mill-hajja ta' San Publju fi kwadri laterali fil-Knisja Parrokkjali tal-gharqa ta' San Pawl f'Malta.

Nadur - Xbieha fis-Saqaf, xbieha ohra fl-Awla Kapitulari u pittura ohra fid-dahla tal-knisja, kollha fil-Knisja Arċipretali Matriċi Kolleġġjata Insinji u Bażilika ta' San Pietru u San Pawl.

Nairobi, Kenja - Stained Glass fil-Kappella ta' San Ģuda Taddew.

Qrendi - Kappella tal-Madonna tal-Hniena.

Rabat - Pittura ta' San Pawl Qed Jhammed lil San Publju fil-

kor tal-knisja tal-Madonna tal-Għar.

Ruma, Italja - Kwadru, flimkien ma' San Ĝorġ, fil-Bażilika ta' Sant'Anastasja.

San Pawl il-Bahar - Vetrata fil-Knisja Parrokkjali ta' Maria Addolorata.

- Pittura ta' artal tal-Knisja Parrokkjali tal-Qalb bla Tebħha ta' Marija, Burmarrad, li turi lil San Pawl ma' San Publju.

- Qanpiena bix-xbihat ta' San Publju u l-Kurċifiss fil-Kappella ta' Santa Margerita.

Toronto, Kanada - 'Painted Stain Glass' tal-fejqan ta' missier San Publju, u San Pawl qed jikkonsagra lil San Publju bhala l-ewwel Isqof ta' Malta

Valletta - Kwadru fil-Knisja tal-Ġiżwiti.

- Pendent taht koppletta fil-Knisja Parrokkjali u Bażilika ta' Sidtna Marija ta' Portu Salvu u San Duminku.
- Saqaf tal-Knisja ta' San Frangisk li turi l-glorja tal-Fqajjar ta' Assisi.

Victoria - Kwadru fil-kor u iehor fil-mużew tal-Knisja Kattidrali.

- Xbieha fl-abside tal-kor, kwadru fil-prospettiva ta' l-artal ta' San Pawl, xbieha fil-mužajk fil-koppletta tal-kappella ta' San Pawl, kollha fil-Knisja Arċipretali, Bażilika u Kolleġġjata ta' San Ĝorġ.
- Kwadru fil-Knisja tal-Madonna ta' Manresa.
- Xbieha ta' San Publju fi kwadru fis-sägristija tal-Patrijiet Agostinjani.

Żabbar, Haż- - Pittura fil-Kappella tal-Madonna tal-Konsolazzjoni fis-Santwarju Madonna tal-Grazza.

Żebbuġ, Haż- - Kwadru fl-oratorju tal-Knisja Arċipretali ta' San Filep.

Żejtun, Iż- - Kwadru tal-Maghmudija ta' Publju fil-knisja Arċipretali ta' Santa Katerina.

SILTIET F'KITBIET SAGRI

Atti tal-Appostli Kapitlu 28, 1-10

Festa San Publju 2012

Ulied ta' Malta, Ulied il-Fidi.....

Omelija 54 fuq l-Atti tal-Appostoli ta' San Ģwann Krisostmu

STATWI ĜEWWA L-KNEJJES

Floriana - Statwa Titulari tal-Knisja Arċipretali ta' San Publju.

Mdina - Katidral ta' San Pawl (Katidral Metropolitan).

STATWI, NIĆEĆ, EĆĆ... FUQ BARRA

Floriana - Faċċata tal-Knisja tas-Salib Imqaddes

- zuntier tax-xellug tal-Knisja Arċipretali ta' San Publju.

Mdina - Basso riliev fuq in-naha ta' wara tal-bieb prinċipali ta' din il-belt.

Paola - Statwi fiċ-ċimiterju ta' Maria Addolarata.

Qormi, Hal - Fuq iz-zuntier tal-Knisja Arċipretali ta' San Ģorg Martri

Rabat - Faċċata tal-Knisja Kolleġġjata ta' San Pawl

Valletta - Statwa fejn id-Dwana l-antika

Xewkija - Niċċa fi Triq San Pupulju

Żebbug, Haż-, - Faċċata tal-Knisja Arċipretali ta' San Filep

TOROQ, PJAZEZ, EĆĆ...

Floriana - Pjazza San Publju

- Triq San Publju

Għasri - Trejjet San Pupulju

Mdina - Pjazza San Publju

Mellieħha - Triq San Publju

Naxxar - Triq San Publju

Rabat - Triq San Publju

San Pawl il-Bahar - Triq San Publju

San Pawl il-Bahar (Burmarrad) - Triq San Publju

Sliema, Tas- - Triq San Publju

Xewkija - Triq San Pupulju

Żejtun - Sqaq San Publju

TRADIZZJONIJIET

Mellieħha - Konsagrazzjoni tal-knisja-ghar (illum Santwarju) tal-Madonna tal-Mellieħha

XOGħLIJET MUŽIKALI

'Antifonalil San Publju'

'Antifona per S. Publio' (O Melitae Digna Proles) 1844

'Antifona per S. Publio' (O Melitae Digna Proles) 1860

'Inno a San Publio' (jew 'Inno popolare a S. Publio Martire, Primo vescovo di Malta, Nelle feste centenarie, 125.-1925.)

'Innu lil S. Pubblju'

'Messa in onore di San Publio' 1918

XOGħLIJJIET TEATRALI

'Il naufragio di San Paolo in Malta osia la Conversione di San Publio e dell'isola'

XOGħLIJET OHRA

Sliema, Tas- - Gallariji bl-arma ta' San Publju fi Triq San Trofim

APPENDIČI II

ĠABRA TA' KITBIET VARJI FUQ SAN PUBLJU

'Inno popolare a S. Publio Martire, Primo vescovo di Malta, Nelle feste centenarie, 125.-1925.'

Inneggiate, o Maltesi, al Pastore,

Di giustizia un ritratto fedel;

Or che l'altro millennio sen muore,

Da che regna glorioso nel ciel.

Melita, O Protettor,
Difendi e guarda ognor.

Al tuo gregge - o Prelato - gran faro

Di sapienza, già fosti, e pieta'

Sui nipoti il tuo esempio preclaro

Senza posa riflette e vi sta'.

Melita ecc.

Ascoltando del cielo la voce,

Dei leoni sprezasti il furor,

Festa San Publju 2012

Ulied ta' Malta, Ulied il-Fidi.....

col tuo sangue di cristo la croce
Risplendette di nuovo fulgor.

Melita ecc.

Dolce Padre, quest'inno sciogliendo,
Il tuo aiuto imploriamo confeg
Del nemico il conflitto e' tremendo,
La vittoria speriamo da Te.

Melita ecc.

Versi ta' P. Fr. :: Cremona, S.Th.L., O.P.

INNU LIL SAN PUBLJU

Dun Dovik Mifsud Tommasi kien qassis magħruf ħafna għall-kitba tal-kurunelli u poeziċċi. Fost affarrijiet ohra kien kiteb *Innu lil San Publju*. Dan l-*Innu* kien deher fit-tielet numru ta' *Il-Kawlata Maltija* tad-29 ta' Jannar, 1839.*¹

Jekk dan l-*Innu* kienx inkiteb minn Mifsud Tommasi (li, kif ghidna, kien magħruf għall-kurunelli tal-qaddisin) sa mill-bidunett bħala kurunella ad unur ta' San Publju ma nafx, iżda fil-fatt ilu adottat bħala tali għal żmien twil hafna. Nistagħġeb ukoll, għalhekk, kif Cassar Pullicino, fl-1964 kiteb li '... ftit s'issa kienu jafu bih ...'. Jekk kienu ftit li jafu bih, kif asserixxa hu, żgur li dan ma kienx jghodd għal dawk il-hafna li kienu jattendu 1-funzjonijiet religjuži relatati mal-Festa ta' San Publju.

Il-versi tal-*Innu*/Kurunella ta' Mifsud Tommasi jaqraw hekk:

Publju mqaddes, inti kont
Li ġo fis lqajt
Lill-Appostlu salv mill-gharqa,

U ma' shabu lilu stmajt.

Int stqarrejt il-vera fidi
Illi haddnet din il-gżira,
U 'i missierek rajt imfejjaq
B'għaqeb kbir minn marda kbira.

Hawn f'pajjiżek kont il-prinċep:
'Ma kif Isqof inti sfajt,
Din il-merħla wisq għażiż
Bl-akbar għaqal indukrajt.

L-Atenjezi tant għorrief
għżira biss giethom għalina,
ħaduk b'Isqof, għamluk martri,
Biex ikollok akbar żina*²

*1 Cassar Pulli/ino, :, *Kitba u kittieba tal-Malti*, it-tieni ktieb, Universita' Rjali ta' Malta, 1964, p. 32, 35-36

*2 Ibid., p. 36

Bibljografija u Riferenzi

Dawl Fransiskan : *Iejen il-Kapu//ini Maltin*
Friggieri Oliver, *Dizzjunarju ta' termini letterarji : teorija, metrika, stilistika b'ejempji mil-Letteratura Maltija*, Publishers Enterprises Group (PEG) Ltd., San Ģwann, Malta, 1996

GREEN SHUTTERS

St. Thomas Street,
Floriana.

Mob: 9983 9638